Նօ. 4317 1880 ՄԱՐՏ 26 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ — ԵՒՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 7 ԱՊՐԻԼ ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ Նօ. 4317

ՖԻԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին
Պիր սէնէ մէճիտիյէ
Ալթը այ, " 5
Իւչ " " 2 ½

Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 12
Ալթը այ, " 6
Իւչ այ, " 3
Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր։

Պիր նիւսխէ 40 փարա մէճիտ

Մանզումէի Էֆքեար

١٢٩٧ ՌԷՊԻ ԻՒԼ ԱԽԸՐ ٢٦ — ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԵՐՃԻՒԵԱՄ — ١٢٩٦ ՄԱՐՏ ٢٧

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղշ.
Իքինճի " " " 2 ղշ.
Իւչիւնճիւ " " " 1 ղշ.

Իլան օլընաճագ գօնուլմալան իլանաթ ու իւթթարաթըն սաթըրը 5 ղշ.

Մէքթուպլար Ն. Թ. Փանոսեան իսմինէ եազըլըր։

Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնչէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բառիս, 5 ապրիլ

Բրէնս Նաբոլէօն պու տէֆա գազէթալարտա նէշր էյլէտիյի պիր մէքթուպտա, Հիւքիւմէթ թարաֆընտան բուլխամթ ալմագըղըն մէքթէպ աչան հէյէթէթը բուհանիէէ հագգընտա Ֆրանսա հիւքիւմէթի թարաֆընտան մարտ 29 տա նէշր օլընան էմրնամէլէրի թաձիւին էյլէմէքտէ օլտուղունու պէեան էյլէմիշ տիր։

Մէքթուպը մէզքիւրտէ բրէնս Նաբոլէօն, պօնաբարթիսթ տափաւըն գրաւըճ վէ բուհզպան թարաֆկիրանը բօլիթիգասընտան աեըրմագտա տըր։

Լօնտրա, 6 ապրիլ

Շիմտիյէ գատար իճրա օլունան ինթիխապաթըն նէթիճէսի շու տուր.

258 սէրպէսթի թարաֆկիրանը
153 հէյէթէթը վիւքէլայի հազըրէ թարաֆկիրանը
22 Իրլանտա մըլիւթարիեէթը իսթիզամ իտէն Իրլանտալըլար

Միւսիւ Կլատսթըն պիր պէեաննամէ նէշր իտէրէք, պունտա սէրպէսթի ֆըրգասը, Ինկիլթէրրանըն խարիճի բօլիթիգասընը, սուլհ ու աստայիշ, վէ ումում իչին պիր տէրէճէյի միսավիէտէ սէրպէսթիէթ էսասը ուզէրինէ թէէսիս էյլէմէճէկինի պէեան էյլէմիշ տիր։

ՌԷՍՄԻ

Մէճլիսը ումումինին ինճիմանինտէ գանունիէէթի թէքլիֆ օլընմագ ուզրէ, մէթալիք իլէ օլան պօրճլար վէ մուամէլաթ հագգընտա գալէմէ ալընըպ մէճլիսի վիւքէլա գարարը իլէ մէրիէթինէ իրատէյի սէնիէյի հազրէթի Փատիշահի միւթաալլիգ պույուրուլմուշ օլան գարարնամէ տիր.

Պիրինճի մատտէ.— Գայմէ պօրճլարըն նէ սուրէթլէ էօտէնիլէճէկինէ տայիր 2 րամազան սէնէ 96 վէ 7 աղօսթօս սէնէ 95 թարիխլի իլէ թանզիմ ու իլան օլընան գարարնամէնին պիրինճի մատտէսի մուճիպինճէ, գավայիմի նագտիէնին նէշրինտէն էվվէլ գուրուշ ուզէրինէ օլուպ հէնուզ թէէտիյէ խալմէնէն պօրճլարըն, եւզլիւք օսմանլը ալթունու 130 ղշ. հիսապը իլէ թէտիյէ օլընմասը գարարը քէմաքեան պագի վէ մէրի օլաճագ տըր։

Իքինճի մատտէ.— Գայմէնին իպթիտայի նէշրի օլան 15 րէճէպ սէնէ 93 վէ 94 թէմմուզ սէնէ 92 թարիխինտէն իտարէ հագգընտաքի գարարնամէէէ, եանի 8 մարտ սէնէ 95 թարիխինէ գատար ճինսի թէսլիմ օլընմագըղըն գուրուշ ուզէրինէ ալընմըշ օլուպ տա, գայմէ իթիպար իտիլէն պօրճլար, պիրինճի մատտէտէ թարիխի կէօսթէրիլէն գարարնամէ հիւքմինէ թապի օլաճագ տըր։

Իւչիւնճիւ մատտէ.— 8 մարտ սէնէ 95 թարիխինտէն, մէթալիքին գըյմէթը հագիգիէսիյլէ թէտավիւլի հագգընտաքի գարարնամէնին իճրայի աճքեամընտա մէպտէ իթթիխազ օլընան 96 սէնէսի մարթ իպթիտասընտա գատար ճինսի մուայէն օլմաեարագ ղշ. ուզէրինէ օլան վէ պու իքի թարիխ պէյնինտէ գայմէնին թէտավիւլ իթտիկի զէմանտէ, վէ եա անտէն էվվէլ մէթալիք պէշլիք աէնիլէրէք իտիլէն պօրճլար վաճիպ գըեասի իթիպար օլընան եւզլիւք ալթուն 120 ղշ. հիսապըյլա, եախօտ պու հիսապ ուզրէ ախչէ մէօքիւքեամթ իլէ թէտիյէ օլընաճագ տըր։

Տէօրտիւնճիւ մատտէ.— Տէվայիրի րէսմիէէ իլէ էշխաս պէյնինտէ մէթալիք ուզէրինէ օլան պօրճլարըն սուրէթի թէտիյէսի, գարարնամէյի մախսուս հիւքմինէ թապի տիր. փագատ էյթամ վէ պէյթիւլմալ, վէ մէնաֆի, վէ միւթէվէլլիլէր խարճընտէ պուլունան էվգաֆ վէ ավարըզ (արիզէլէր) սանտըգլարը կիպի, տէվլէթ հիմայէսինտէ խարէ օլընմագտա օլան թէէսսիւսաթըն մէթալիք թէսլիմ իլէ, վէ եա գուրուշլարը օլան մուամէլաթը, վէ օ եօլտա ալը օլան ինճար մուգավէլէլէրի, վէ թէսախուլաթ պուլունան խասէլաթ, վէ մէզքիւր մաաշ վէ ամէլէ իւճրէթլէրի իչին գարարնամէ հիւքմինէ թապի օլաճագ տըր։

Պէշինճի մատտէ.— Գայմէնին թէտավիւլի զէմանընտա մէթալիք իւզէրինէ օլան պօրճլարըն ճինսի ճինսինէ թէէտիյէ օլընաճաղընտան տախի գարարնամէ.յի մախսուսընտա մինտէրիճ գայտէ պու գարարնամէ հիւքմինէ միւլղա տըր։

Խուլասա

Իշ պու գարարնամէ աճքեամը Տէրխասաէթ վէ Թաշրալարտա մէթալիք թէտավիւլ իտէն մահալլէրին ճիւմլէսինէ շամիլ տիր։

(Տէյլէ)

Մէտքիւրքեաթը Օսմանիյէ գարարնամէսինին մէճլիսի վիւքէլա գարարը, վէ պիլ իսթիզան միւթալիփ պույրուլան իրատէյի սէնիյէյի Փատիշահի մուճիպինճէ թարիխ գըլընան ալթընճը մատտէսի տիր.

Ալթընճը մատտէ.— Հիւքիւմէթէ ուքեր.յի մաղշուշէ օլարագ մէլսուպ օլընլար, տէյինլէրինի քեամիլէն ուքեր.յի մաղշուշէ իլէ թէտիյէ իթմէք իսթէտիքլէրինտէ, պէշլիքի մաաշուտէ կէօսթէրիլէն ուզրէ, եւզտէ պէշի, տէյմէթի մէվզուպ տա, վէ պագի եւզտէ 95ի գըյմէթը հագիգիէսիյլէ գապուլ օլընաճագ տըր։ Թագթիմ գայմէ հագգընտա իթթիխազ իտիլէն գարարը ախեր գէմաքեան պագի օլմագ ուզրէ, 94 զաէթինէ գատար օլան տիւէուն, 8 մարտ սէնէ 95 թարիխլի գայմէ գարարնամէսի մուճիպինճէ թէտիյէ օլընմագ լազըմ կէլէճէյի կիպի, 95 սէնէսի զաէթինէ գատար տօղրուտան տօղրուեա էհալիտէն իսթիֆա օլընան վէրկի վէ պէտէլաթը աշարիյէ, վէ թէքեալիֆը սայիրէտէն ուքերյի մաղշուշէ օլան պագայա 96 սէնէսի շէհրը ապօսթօս զաէթինէ գատար գըյմէթը մէվզուարլա ուքերյի մաղշուշէ օլարագ գապուլ օլընաճագ, վէ խազինէյի ճէլիլէնին էշխաս վէ մէմուրին իլէ օլան մուամէլաթը, խուգուգը էտաքիլէրի իլէ օլան մուամէլաթը հագգընտա իթթիխազ օլընան գարարա թէվֆիգ գըլընաճագ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բազար իրթէսի կիւնիւ ազտ օլընան մէճլիսի վիւքէլատա պիւտճէ թէտգիգ օլընարագ, օլ պապտէ միւճէտտէտէն վիրիլէն գարար բազար իրթէսի աղշամը խաքանիյէի շահանէյէ արզ օլընմըշ տըր։

—Ումուրը տախիլիյէ Նազըրը Մահմուտ Նէտիմ փաշա հազրէթլէրի տիւնքի կիւն մագամը ալիլէրինէ կէլմէմիշլէր տիր։

—Կօսթէ վէ Բէլվասա պէտէլի վիրիլէճէք արազի հագգընտա իթթիխազ օլընան գարարըն, պիր աճաճէլէ թաթպիգ տիւշիւնիւլմէքտէ օլտուղու, եա պալքի, օլ պապտա պիր գարարը տիւէլի իթթինէլիճէք նազըրէն, պու գարարը տիւէլինի իթիկիւլէրի, գարարը վէ գըրպէն, Պապը Ալի վէ տիւէլէթը միւթէվասըթա սըֆաթընը հայիզ օլան Իթալեա տէվլէթի արաճընտա պիր գարարնամէ թանզիր, վէ թարաֆէյնէ, եանի տէվլէթը Օսմանիյէ վէ Իթալեա նամէրինտա Սալա փաշա հազրէթլէրի իլէ Իթալեա սէֆիրի գօնթ Գօրթի թարաֆընտան իմզա խըլընէք, վէ օ գարարնամէ սէֆերաեա թէպլիղ իլէ թաթպիգի րէսմի թալէպ օլընմագ եօլընտա վուգու պուլաճագ իմիշ։

Անճագ պու գարարնամէնին թարզը թէշվիքինէ հէնուզ իթթիֆագ էտիլէմէտիկի մէրտի տիր։ Պու պապտէ միւզաքէրաթ իճրասը իչին տիւն ագշամ Սալա փաշա հազրէթլէրի Իթալեա սէֆարէթխանէսինէ ազիմէթ էյլէմիշլէր տիր։ (Վագըթ)

—Իզմիր տէմիր եօլընը իշլէթմէք, վէ Պազտատ տէմիր եօլընը ինշա իթմէք, վէ Աստաբազարընա գատար տէրտէսինը թէմտիտինէ տայիր պուլունան իմթիյազ իսթէմէք ուզրէ, Բարիզին «Պանգ տը Տէբօ է տը Բօնտ գուրան», վէ «Պանգ տը Բօնտըրիւքիօն տը Ֆրանս» նամ պանգալար իլէ Օսմանլը պանգասը վէ միւսիւ Ուլթրէ պիր շիրքէթ թէշքիլ իթմիշլէր, վէ մէզքիւր շիրքէթին վէքեալէթինի միւսիւ Մինի նամ զաթա հէվալէ գըլմըշլար տըր։ Միւմայիլէյհ միւսիւ Մինի, եարըն քի բէնշէնպիհ կիւնիւ Տէրխասաէթէ միւվասալէթ իտէճէք տիր։ Բէյֆիյէթ զիքր օլընան պանգալար թարաֆընտան Պապը Ալիէէ սուրէթը մախսուսէտէ պիլտիրիլմիշ տիր։

—Մէթալիք հագգընտա իթթիխազ օլընան թէտապիրի սաիրէ ուզէրինէ, կէօմիւքլէրտէ պէեազ մէճիտիյէ 19 ղշ. ա ալընմագտա պուլընմըշ օլաուղու ճիհէթլէ, թիճճարըն շիքեաէթի ուզէրինէ Ավրուպա վէ Ինկիլթէրրա վէ սաիր պագի տէվլէթլէր սէֆարէթխանէլէրի թարաֆընտան Պապը Ալիէէ պիրէր բրօթէսթօնամէ թագտիմ օլընմըշ, վէ պու բրօթէսթօնամէ ուզէրինէ, մէճիտիյէնին պիր սուրէթը գաթիէտէ հալինէ գատար պէեազ մէճիտիյէ.յի 19 ղշ. հիսապը իլէ ալընմագ, վէ փագատ էհալիտէ օլան պէշ փարէ սարֆ օլընմաեարագ կէօմիւքլէր սանտըգլարընտա մուհաֆազա խըլընմէք ուզրէ պիր գարար վիրիլմիշ իտի։ Իշիտիլտիքինէ կէօրէ, Ավրուպա տէվլէթլէրի սէֆիրլէրի գօնթ Տիւպօւքի կէչէն կիւն Պապը Ալիէէ պիր նօթա կէօնտէրէրէք, իշպու նօն գարարա տախի իթիրազ էյլէմիշ, վէ թիճճարէթ մուգավէլէնամէլէրինին աճքեամընէ մէրի իւլ իճրա թութուլմագ իճապ էյլէտիյինտէն կէօմիւքլէր րուսումաթը իչին մէճիտիյէնին 19 ղշ. պէտէլ իլէ գապուլ օլընմասը թէքլիֆինտէն վազ կէչիլմէսի լիւզումունտէն պահս էյլէմիշ տիր։

—Եալօվա թարաֆլարընտա պուլունան գարիպէլէրտէն պիրինտէ, օրա Հայլարընըն գըթլարտ աէպէպլէրինէ բէք սէֆիլ պիր հալտէ պուլունտուգլարընը պիլտիրիյօրլար։ Պիր չօգ քէօյլէրտէ ամէլէ թագըմը աճլըգտան էօլմէքտէ, վէ պիր թագըմ միւրթէքիպլէր ֆագըր ֆուգարայա միւամէլէթ իտէճէք ճէրատ, պունլարըն սէֆալէթինտէն իսթիֆատէ իտէ գալգըշմագտա, չէօյլէ քի, պին ղշ. տէյէր պիր թարլա վէ եա խանէյի էյլէրինտէն 100 ղշ. ա ալմագ իսթէմէքտէ, վէ չօգլար պէօյլէ պիր տուն ֆիւպաթլը մալլէրի էլլէրինտէն չըգարմագ իսթէմէքլէրինտէն, վէ բարա պուլուպ պուգատայ վէ եա էթմէք ալամատըգլարընտան, աճլըգտան թէլէֆ օլմագտա իմիշլէր։ Իշ պու մալումաթը թարաֆըմըզա պիլտիրէն զաթըն պէեանընա կէօրէ, Եալօվա միւտիւրի էֆէնտի, Հայ զէնկինլէրինէ նիւսպէթլէ բէք խուսումէթքեար պիր սուրէթտէ հարէքէթ իտիւպ, հիւքիւմէթ անլարընտա պուլունան գալիրէյի էհալինի ֆուգարա հաղգընտա հիմմէթ իթմիշ տիր։

Մէզքիւր Հայ գարիպէլէրինին հալը սէֆալէթ իշթիմալի ուզէրինէ իանէ գօմիսիօնընըն նազարը մէրհամէթինի ճալիպ իլէ, ինշալլահ իճապ էտէն հիմմէթլէրինի րիճա իտէրիզ։

—Չըգան բազար կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա, Թէրսանէ իսկէլէսինտէ միւսթախտէմ օլան պաճրիյէ նէֆէրլէրինտէ, Գասըմ բաշատա պաճրիէ նէֆէրէթի տայիրէսի գարշըսընտա ֆէվգէլատէ պիր նիւմայիշ իճրա իթմիշլէր տիր։ Շէօյլէ քի Գասըմ բաշանըն պեպլէք գըշլասընտա մէվճուտ օլան 12-15 պին նէֆէր ասաքիր, պիր վագըթտան պէրու միւրթէհազըրիք հալտէ պուլունտուգ, էլվմ մէզքիւրտէ պունլար գըշլատէ պիրլէշէ, վէ գարշըտաքի տէօրթ պին պարագլարընըն ճանղլարընտա ասքեր էճէմի պօնտոնէ, վէ էսքի պէհ պանտա պահրի-ի ճէլիլէ թէրթիպլէրի, պիր թագըմ գիւֆր ու հագարէթլէր իլէ, «Պիզիմ միւսթաթէ աւսանիտիմիզ խիթտամ պույուրուլտու», նէ իչին պիզի հալէ էյնի եօլտա ալը գօյօրլար։ Պիզիմ էվլատըմըզ աճլըգտան էօլիւյօրլար. իմտի էրմէք, բարա, վէ միւսթահագ օլտուղումուզ իչին րուխսաթ իսթէրիզ» տէեու պաղըրըշմըշլար։ Պունլարը թէսքին իթմէք իչին իտարէ զայըթ պօշա կէլմիշ իսէ, պաճրիյէ Նազըրը Բաշիմ փաշա հազրէթլէրի աիշարը չըգմըշլար, վէ քէնտիլէրինի խօշնուտ իթմէք իչին էլտէն կէլէն իւմիտ պախշ ճէվապլար վէրմիշլէր, վէ նէֆէրաթը մէրտ ապտէն պունլարը տաղըլմըշլար տըր։ Ֆէրտասը բազար իրթէսի կիւնիւ պաճրիյէ միւշիրիէթի հազրէթլէրի, խազինէյի ճէլիլէտէն ալտըգլարը պարա իլէ իճապ իտէն էսքի ասաքիրէ իւճրէթ խըսմէնէ տաքսիմ օլունմուշ տուր։

Լէվանթ Հէրալտ գազէթասը, պունու եազտըգտան սօնրա, պու խուսուստա օլան միւշքիլաթ, ասքերի մէրդումէնին պագաւլա մա ..., աշիրէթ տէպ իրլէրի ճէմի պաղլարըն թէսվիյէսի իլէ ...

պաշլարընտան պիր միգտարընը վէ խարճիրահլարընը թէէտիյէ էյլէմէք, ուզէրէ պէեան էյլէմէքտէ տիր։

—Աճքեամը ատլիյէ հազրէթլէրի միւսէմմէճ էտատ կէչէն ճիւմա կիւնիւ ձէվտէթ բաշա հազրէթլէրինէ պիր արզըհալ վիրէրէք, պագատա մապլաղլարընըն թէէտիյէսինի թալէպ, վէ ուզէրէթը միւշարիլէյհ սամըգըն, վէ աէֆթերլէրինին մուայէնէսինի թալէպ էյլէմիշլէր տիր։

—Իթալեա սէֆարէթինին վարէգ նամ մէնտիէօր, պարաֆրանկա մարտ 29 տա Իզմիր լիմանընտա վարըտ օլմուշ տուր։

—Դարատէնիզ պօղազընտա Քիլիօս նամ մահալլէտէ պուլունան իտարէյի թավլաթի միւտիրի գարիպէն Սամիւէլ Բալմէրէ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան միւքեաֆաթ օլմագ ուզրէ պիր միտալեա իհտա օլընմըշ տըր։

Լօնտրատա պուլունան «Ռուխով. վէթը պէշէրիէ» թարաֆընտան տախի միւմայիլէյհէ պիր միտալեա վիրիլմիշ տիր։

ԻԼԱՆ

Մալիյէ Նէզարէթի ճէլիլէսի տաաիրէսինտէ, մուգատտէմա պա իրատէյի սէնիյէ քիւչաք պույրուլմուշ օլան օրման վէ մէատին մէքթէպինէ, պու սէնէ տախի, էմայլի վէճհլէ, լիւզումի միգտար թալէպէ ալընաճաղընտան, մէքթէպի մէզպուրէ տէխալէթ իթմէք խահիշինտէ պուլունան էֆէնտիլէրին, թարիխի իլանտէն իթիպարէն օն իքի կիւնէ գատար, տայիրէյի մէզքիւրէտէ մէքթէպի մէզպուր միւտիւրիեէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 5—1

Եախինտէ Պուրէ տ'Օրլեանս եազըեօրլար.

Պանգը Օսմանինին Էտիրնէտէ պուլունան շուպէսի, վարիտաթըն թահսիլի վէ մասարիֆաթըն թէէտիյէսի մէմուր օլտուղու ճիհէթլէ վիլայէթին ումուրը մալիյէսի սըրասընտա կիւրտիկինի պունտան էվվէլ պիլտիրմիշ իտիմ։ Վալի բաշա հազրէթլէրի տախի թախսիսաթ օլարագ հալտէ պիրիքմիշ մէմուրինին մաաշլարը շիւպէյի մէզքիւր թարաֆընտան թէէտիյէ օլընմագտա տըր։ Վիլայէթին պիւտճէսի պու սէնէ իքմալ օլընըպ, եւզ պին ղշ. ֆազլա կէօրիւլմիշ տիր։ Բէօյլէ բաշա հազրէթլէրի, մէպալիղը մէզքիւրու Իսթանպոլա կէօնտէրմէքլէ պէրապէր, պագայա ումուրը նաֆիա եօլընտա սարֆ իթմէյի գուլխամթ իսթիհսալ իտէճէքլէրի մէմուլ իտիլիր։

Արտա նէհրի ուզէրինէ եաբըլաճագ օլան էսքի քէօբրիւ եէրինէ ճէտիտէն եաբըլմասը իգտիզա իտէն քէօբրիւնին թամիրինէ թէշէպպիւս օլընմագ, վէ Պալգա եօլինին էմնիէթ վէ սէլամէթինէ պագըլմագ իչին թապիր իթթիխազ օլընմագտա տըր։ Ռուսեա թարաֆընտան Պէլէրիգտա մէզպուրէ իւլ իճրա տէօշէնմիշ օլան տէմիր եօլ սանտըգ պիր քեամ թէրքէտիլմէսինտէն, իքի թարաֆ իխթիլալ իտիլմիշ իսէ տէ ... հէնուզ գարար վէրիլմէմիշ տիր։

Էօքի սարայ էթրաֆընտա պուլունան աղաճլար, գըշըն չիւրիւթմէք իչին քէսիլիպ եագըլմըշ տըր։ Միւհաճիրլէր տախի Թունճա նէհրինին իքի թարաֆընտաքի թութ աղաճլարընը քէսիպ եագըլմըշլար տըր։

Թէշքիլ օլընան գօմիսեօնլէրտէն շիմտիլիք իտանէ վիրիլմէսի իճապ իտէն միւհաճիրլէրին հալը բէք

ֆէնալաշմըշ տըր ։ Եալընըզ մատամ Ֆլէշ, Ֆրանսատան պիր մըգտար ագճէ ալըպ կէթիրտիկլէրինտէն, Ֆրանսա գօնսօլաթօսընտա պէյչարէ մուհաճիրլէրէ էթմէք տաղըթըլմագտա տըր ։

—Դօլօստան Լէվընթ Հէրըլտա եազըլմըշ օլան մարտ 29 թարիխլի պիր մէքթուպտա օգունմուշ տուր.

Մէսքիւքեաթը մադշուշէ հագգընտա իթթիխազ օլընան գարար մուճիպինճէ հասըլ օլան հէճէճան վէ գարըշըգլըգ թարիֆ օլընմազ տէրէճէտէ պուլընմըշ տըր ։ Վարիտատա պագգալլար մէթալիք իլէ լիրա 192 գըրշ օլտուղընտա մալլէրի նէ ֆիաթ իլէ սաթարլար իսի իսէ, շիմտի տախի լիրա 100 գըրշ օլարագ այնի ֆիաթլա սաթմագ իսթէյիպ վէ էհալի տէ գարշը կէլտիկլէրինտէն տիւքեանլարընը գաբամըշլար տըր ։ Ամէլէ թագըմը տախի, լիրա 192 գըրշ օլտուղու վագըթ գաչ գըրշ եէվմիյէ ալըրլար իսի իսէ, շիմտի տախի այնի եէվմիյէյի ալմագ իսթէր լէր իտիլէր, թէրզի վէ գունտուրաճը գալֆալարը տախի էսքի ալաճագլարընը լիրա 100 գըրշ. հիսապը իլէ ալմագ իսթէմիշլէր տիր ։ Նիհայէթ պազըրկեանլարըն իպրամը իւզէրինէ, միւթէսարրըֆըմըզ Իսթանպօլա թէլ չէքէրէք, գարարնամէնին կէրի ալընմասընը իսթիտա էյլէմիշ տիր ։ Պունուն իչին չօգ թէշէպպիւսլէր իթթիխազ օլընմըշ իսէ տէ, հիչ պիրիսինտէն մաթլուպ օլան սէմէրէ հասըլ օլամամըշ, վէ պիր գաչ կիւն լիրա 100 գըրշ. ալընըպ վիրիլտիկտէն սօնրա, էվվէլքի կիպի լիրա 192 գըրշ. ալընըպ վիրիլմիշ տիր ։ Պուրատա պէշլիք արթըգ կէչմէեօր, վէ ուֆագլըգ իչին էննէյի սիքքէսի գուլլանըլըյօրըզ ։ Հիւքիւմէթը սէնիյէ, իշտէ եէնի մալիյէճէ թէտպիրտէն հասըլ օլաճագ ֆագր ու սէֆալէթին ֆարգընա վարամամըշ տըր, չիւնքի էկէր ֆարգընա վարմըշ օլսա իտի, ուսուլըն լանէթինի մաճիլ օլան պէօյլէ պիր գարար իթթիխազ իթմէզտէն էվվէլ պիր աղ տիւշիւնիւր. վէ թէրէտտիւտ իւզրէ հարէքէթ իտէր իտի ։ Պէշլիկին ֆիաթը տիւշմէսինտէն հասըլ օլան հէճէճան եէրինէ, պիր չօգ կիճէլէր իւյթ իւյթէ ֆէվգէլատէ քիւսթախլըգլա իճրայի սանաթ իտէն խըրսըզլարըն չէգավէթլէրինտէն հասըլ օլան հէճէճան կէչմիշ տիր ։ Կէչէնտէ խըրսըզլարըն կիրտիւքլէրի խանէլէրտէն պիրի տէ, Ինկիլիզ գօնսօլօս վէքիլինին խանէսի պուլընմըշ տըր, պունլար խանէյի մէզքիւրէ կիրիպ պիր խայլի էշյա գալտըրմըշլար տըր ։ Խըրսըզլարըն պիրի ալըպ ու կիրիֆթ օլընարագ հապսէ իլգա օլընմըշ տըր ։ Եանէթիլիզին ասքէրի գօմանտանը Սիւլէյման պաշա հազրէթլէրի շէհրին էթրաֆընա ասքէրի պիր գօրտօն չէքտիրիպ, շէհրին սօգագլարընը տա գալըթիւէլէր տօլաշտըրմագտա, վէ կիճէ սաաթ իւչտէն սօնրա սօգագլարտա, հէր քիմէ թէսատիւֆ իտէրլէր իսէ թութուպ մէրքէզէ կէօթիւրմէքտէ տիրլէր ։ Մէմուլ իտէրիզ քի պու թէտպիրլէր տէ թէմամի իլէ իճրա օլընըր, եօգսա աղ վագըթտան հալիյէ թէհամմիւլ օլընմազ պիր մէրթէպէյէ վարըլ օլաճագ տըր ։ Էհալի, ալըզ ու իւթանըն տուրիգիւլըրընտան իչթիքեա իւլէմէքտէ տիր, խըրսըզլար սէպէպինտէն պիր ադամ քէնտի խանէսինտէ էմին պիր հալտէ դէյիլ տիր, հալպուքի պէշլիքլէր տախի սէպէպինէ կիտէճէքտէ, վէ պիր ադամ կիճէ եալթազ կիրտիկլինէ, ճէպինտէքի պարանըն ֆէրտասը սապահ եարը պէ եարը ֆիաթը տիւշմէճէկինէ էմին տէյիլ տիր ։

—Մաթէն (սապահ) նամ Ֆրանսըզճա գազէթանըն խամի «Լը Թան» (վագըթ) ա թահվիլ օլընարագ եէնի պիր հէյէթ թարաֆընտան նէշր իտիլէճէյի վէ գըթը պէօյլէճէ օլտուղու հալտէ նիւսխասի 30 ար փարաեա սաթըլաճաղը մէզքիւր գազէթա խարէճի թարաֆընտան նէշր իտիլէն պիր իլաննամէտէն անլաշըլմըշ տըր ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԷՆԼԻ ԳԱՐԻՑԷՍԻ

Պօլսա գարըէլէրինտէն օլուպ տա, Կէմլէկէ իքի սաաթ մէսաֆէտէ պուլընան Պէնլի նամ պէչ ալթը եիւզ խանէտէն իպարէթ օլան Հայ գարըէսինէ տախի գըթլըգ աֆէթի հիւքիւմ իթմէքտէ օլտուղունտան, վէ պիչարէկեանտան պիր չօգլարը, եօթէտէ պէրուտէ տիւլէնէրէք եաշամագլըգլա մէճպուր պուլունարագ տաղըլմագտա օլտուգլարընտան, չէնտ կիւն էվվէլ, մահալլի մէզպուրտէն պիր գաչ քիմէսնէլէր, պա մահզէր պու թարաֆա կէլէրէք, Նէրսէս սրբազան հազրէթլէրինէ թագտիմ իթմիշլէր, վէ կէրչի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի թարաֆընտան տախի, իհանէ գօմիսիօնինէ նիւազիշ եազըլարագ, իմտատ վէ մուավէնէթլէրի թալէպ օլունմուշ իսէ տէ, պիլէմէյիզ նէ սէպէպտէն նաշի պույլէ մուվաֆագաթա հիմմէթ օլունամաղընտան, մահզուն ու մէյուս գալմըշլար տըր ։

Հալ պու քի, եինէ օլ թարաֆտա վէ պուրաեա այնի մէսաֆէտէ պուլունան Կիւրլէ գարըէսի տախի իհանէյէ մուհթաճ պուլունտուղու ճիհէթլէ, օրանըն էհալիսինէ 50 չուվալ ուն իրսալինէ հիմմէթ օլունմուշ իսէ տէ, պունլարա հիմմէթ օլունմամաղընտան, պու խուսուս պիր իլթիմասա համլ օլունմագտա տըր ։

Եէօյլէ քի, չիւնքի օլունտուղունա կէօրէ, մէզքիւր Կիւրլէ գարըէսի, շիմտիքի Պօմպէյ վէքիլի Խօրասանեան Պօղօս վարտապէտին վաթանը օլտուղունտան, պիթթապի իլթիմաս էյլէմիշ օլմալը տըր, տէնիլմէքտէ տիր ։

Պիզիմ տէ չախսի գանաաթըմըզա նէգարէն, մէզքիւր Պէնլի գարըէսի, Պօլսա գարըէլէրինտէն օլուպ, վէ շիմտիյէ գատար իսէ, Պօլսատան իհանէ իրսալինէ հիմմէթ օլունմատըղընտան, վէ թօբլանըլմագտա օլան իհանէտէն սաիր մագաճա տախի Հայաստան գահթզէտէկեանընա իհսան ու մուավէնէթ իթմէքլիք օլտուղունտան, կէօրիւնիւր քի, գօմիթէ թարաֆընտան գուհուրա կէլմէքտէ օլան պու տավրէ մուվաֆագաթ, մահզա տայրէ էքսիքլիկլէրինտէն նէշէթ իթմէքլիք, իլլա տավէթա պիր սիթէմ նէտիճէսի սախլըեա սէզա տըր ։

Պու ճիհէթ իլէ տախի, մէզքիւր գարըէ պիչարէկեանը, սահիհէն իհսան վէ մուավէնէթէ մուհթաճ պուլունտուգլարը հալտէ, Պօլսա էհալիսինէ սիթէմ իչին, ակէրի ան պէրագտըգլարը ճայիզ վէ գօմիթէնին տէ չանընտան օլմանաճաղը մօլլալու, իհանէյի ումումիյէյէ հիսսէտար օլմամագլըգ տախի Պօլսա Հայլարըմըզըն չանընտան սախլամանաճաղընտան, իքի թարաֆըն տախի լութֆ ու մէրհամէթլէրինի ընճա իտէրիզ ։

ՍՊԱՐԹԱՑԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Միւէյլիֆ ·

Պիր միւտտէթտէն պէրու, գազէթայի միւթէպէրէնիզին միւթալաասընտան մահրում օլտուղում կիպի, նէչէ օլտուղըմ ազգային պէնտլէրի իսէ, հագգըմտէ չահանը թագտիր օլուպ, գայրէթի վաթանիյէ վէ համիյէթի միլլիյէնիզի իսպաթ իթմէքտէ տիրլէր ։ Նէչէ միլլէթին պազը ազգասէրլէրի թարաֆընտան, Պաթրիգխանէ վէ Կրօնական ժողով ալէյհինէ մաարիֆ պուլըուլան էֆքեար վէ միւթալաանըզա գարշը միւթէրիզ օլտուլար իսէ տէ, ասալէթ վէ հագգանիյէթէ գարշը մուգավէմէթ օլունամաեաճաղը թապիի օլտուղունտան, տօղրուտու իչ սէնէլի միւթէճավիզ նէչէ իսիլէն ազգային պէնտլէրինիզ, թաշրատա, վէ ալէլխուսուս Սպարթատա պուլունան միլլէթտաշլարըմըզըն մէմնունիյէթլէրինի մուճիպ օլմուշ լար տըր ։

Մուգատտէմա գազէթանըզ նիւսխալէրինտէն պիրինտէ, միլլէթին իտարէսի բուհանըլէր իտարէսի թահթընտա պուլունտուղու, միլլէթին սաատէթի հալի վէ թէրագգիսի միւմքին օլամազ տէմիշ իտինիզ, պուրասը բէք տօղրու վէ չահանը թահսինի պիր սահիհ ֆիքր օլտուղու հալտէ, պիզ տախի պէր վէճհի վագաա թաստիգ իտէպիլիրիզ ։

Պունտան աղտէմ, Ենդարէ առաջնորդու սրբազան Արխստակէս սրբազանըն առաջնորդլուղունտա, պուրատա պուլունտուղու էմանէթ, միլլէթինիզ քահանալարընտան Տէր Սարգիսին, հէր նասըլ իսէ բէճաքը իւզէրինէ, միլլէթին բէյի օլմագտըղըն, միւմայիլէյհ Սրբազանըն հիմմէթլէրի իլէ, մէճլիսի խարէճ մահրումիյէթէ վէ քիլիսինէ թայինի իթթիրիլմէսի, պիր տէրէճէ թէչէքքիւրէ շայան իսէ տէ, չի ֆայիտէ քի, միլլէթճէ վագը օլաճագ ումուր ու խուսուսաթա մուավէնէթլէրի իգթիզա իտէր իքէն, մաէթթէէսսիւֆ սէօյլէրիզ քի, միւմայիլէյհ Տէր հայրըն ասըրը զայրի մէմնունէսի, աղ միւտտէթ զարֆընտա ղուհուրա կէլմէկէ պաշլամըշ տըր ։ Նէօյլէ քի, միլլէթիմիզտէն վէ եա միլլէթի ախէրտէն հիւքիւմէթճէ տավա վէ նիզալարը օլանլարը, չարշու վէ բազար քէօշէլէրինտէ ճիւաթ ու ճօշ իտէրէք, վէ իրթիշա քէչքիւլլիւ էլէ թագարագ, վէ պինաէն ալէյհ պէն սիզին իչինիզի թէմիզլէյէ իտէրիմ էյմա, մալիւմ օլտուղու իւզրէ պիր գաչ վէրմէնիզ իգթիզա իտէր տէյէրէք, պիչարէկեանըն զարալարընը միւճիպ օլմագտա տըր ։ Մա մաֆիհ, միւմայիլէյհին սայիր հարաքեաթը վագտասընըն նազ ու պէեանընտան սարֆը նազար իլէ, եալընըզ պիր միսալ իլէ իքթիֆա իտէրիզ ։ Պունտան ագտէմ Սպարթանըն կէօլ պաշը գարիէսինտէ մէզքիւր միլլէթիմիզ բօշալարընտան պիրիսինին, հէր նէ իսէ պիր ճինհայէտան տօլայը մահքեամա իւխթիլինի, վէ հապսընըն միւտտէթինին խիթամ պուլուղունու անլայարագ, մէրգումուն թարաֆլարընտան պիրիսինի քէնտիսինէ ճէլպ իլէ, «պէն սիզին մահպուսունուզու պիր իքի կիւնտէն գուրթարաճաղըմ» տէյի, պիչարէնին տէօրթ լիրասընը ալըր, վէ մէրգում իսէ, ֆէրտասը կիւնիւ մահպուսատան, հիւքիւմէթ մարիֆէթի իլէ չըգարըլըր, վէ պիր միւտէթ սօնրա, ֆագըր ատէմ քէնտինին, հապսինին միւտտէթի խիթամ պուլարագ չըգարըլտըղը օլմասընը հիս իտէր, վէ միւմայիլէյհ Տէր հայրա կիտէրէք վիրտիկի բարալարը իսթէր, վէ վիրմէտիկի հալտէ, կիտիպ հիւքիւմէթէ չիքեայէթ իտէճէկինի սէօյլէր. պունուն իւզէրինէ միւմայիլէյհ կէրչի լիրալարըն իքիսինի կէրի վիրիր իսէ տէ, տիկէր իքիսինի ճէպինէ գալմըշ իտէր ։

Իշթէ միւէյլիֆ, թալըքալարտա պէօյլէ վէ պունա միւմասիլ պիր թագըմ չէյլէր, բարա վէ բուշանի թագըմլարը խարէճլէրինտէ պու-

---

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(116)

—

իչին պիլմիշ օլտուղունա հիչ շիւպհէ գալմազ ։ Ֆագաթ շիմտիլիք գասար օլան հալէթտա հիչ պիր թէհլիքէ եօգ տուր, վէ եարընա գատար վագըթըմըզ օլտուղու ճիհէթտէն, օյնաթըլըմըզ օնունու գազանալըլըրըզ ։

—Նա՞սըլ գազանալըլըրըզ ։

—Մարքի իլէ Րընէնին գօնուշմալարընը միւմքինսիզ գըլարագ ։

—Լաքին պու միւլագաթըն էօնիւնիւ ալմագլըգ միւմքին տէյիլ տիր ։

—Բի՞մ պիլիր . . .

—Սէօյլէ պագալըմ, պունուն էօնիւնիւ ալմաեա պիր չարէ վա՞ր մը տըր ։

—Պու խուսուս սանա այիտ օլտուղու ճիհէթլէ, արա քի չարէսինի պուլասըն ։

—Էկէրչի կիւթիւպ Րընէ տը Րիէօնիւ տուէլլօեա տավէթ իտէրէք, էօլտիւրսէմ օլամա՞զ մը ։

—Նէ՞ պէհանէ իլէ մէրգումու տուէլլօեա թահրիք իտէճէքսին ։ Պունտան մաատա, մէրգում, սէնի Սիմէօն ֆամիլեասը նէզտինտէ իթիպարտան տիւշիւրէրէք, էյլէմէն ղապ իթմիշ օլտուղուն եէրէ եինէ գայիմ օլմագ իսթիյէճէք պուլունտուղունտան, չիւպհէսիզ սէնին իլէ տուէլլօ իթմէք իսթէմէեէճէք տիր ։ Շունու տախի իլավէ իտէրիմ քի, էկէր սէն բագիպլէրինի եօղթուրաճագ օլուր իսէն, պունտան պիւյիւք պիր չէյ իսթիֆատէ իթմիշ օլմազսըն, չիւնքի մէզքիւր տուէլլօնուն թէֆէրրիւաթը հէր թարաֆտա չուեու պուլաճաղընտան, Րընէնէ զիեատէսիյլէ ալէյհտար օլան գօնթ տը Ժիւսագ, վուգուի հալի մարքիզէ պիլտիրէճէք, վէ օ տախի իշի անլայէ խալլէր վիրէճէք տիր ։

Լիւք, մաթլուպ օլան չարէյի բէք չօգ արատը իսէ տէ, պուլամատըղընտան, բիւր գատար քէտէրլի, վէ նիհայէթ սապըրը թիւքէնէրէք,

—Բէ՛րին, տէտի պիրատէն պիրէ պաշըմը եօգ ալըր գալտըրըպ, վէ վահշի պիր նազար իլէ մէզպուրէյէ պագարագ ։

—Նէ՞ վար տըր ։

—Մարքի Բարիզտէ տէյիլ տիր ։

—Պիր աղ էվվէլ պունու նէյէ սէօյլէտին ։

—Ֆագաթ եարըն կէլէճէք տիր · իմտի էկէր մէրգումուն ալտէթինէ մանի օլուր իսէմ, պու խուսուսա նէ տէրսին ։

—Պու սէօյլէտիկին բէք աղըրլանէ վէ մահիրանէ պիր թէշէպպիւս տիւր ։ Պիր աղ վագըթտան պէրի տիր քի, պու խուսուս պէնիմ ֆիքրիմտէն կէչիյօրտու, լաքին պու միւլահազանըն, սէնին թարաֆընտան ղուհուրա կէլմէսինէ պէքլէյօրտում ։

—Օ հալտէ մարքինին գա՞նըը եօլտան վէ գա՞նըը սաաթտա ալտէթ իտէճէկինի խապէր ալաճաղըմ, վէ եարըն սապահլայըն էրքէն իսթիգպալինէ կիտիպ, Բարիզտէն օն օն պէշ ֆարսախ ուզագլըգտա քէնտիսինէ պէքլէյէճէյիմ ։

—Եալընըզճա՞ մը իշ կէօրէճէքսին ։

—Էվէթ, չիւնքի [illegible] [illegible] [illegible] կէօր տարպը մէսէլէսի ֆէհվասընճա, պէն տէ քէնտի իշիմի քէնտիմ կէօրմէք իսթէրիմ ։

—Պու պապտա էֆքեարընը քեամիլէն թաստիգ իտէրիմ, վէ սանա չու կիւզէլ նասիհաթը վէրիրիմ. ունութմամալըսըն քի, պախթըն իսթիֆատէ իտիլմէքլիք պիլինիր իսէ, պախթ, հիւնէր հաճէթէ ղալէպ միւթլի վէ սաատէթ չէրիք օլուր ։ Իմտի չալըշ քի, պախթը սանա միւթթէֆիգ իւլէեէսին ։ Պիր գադա վուգու պուլուր իսէ, օնա մանէա վիրիլէմէզ, լաքին պիր քիմէնէն եիւրէկինէ պիր պըչագ վուրուլուր, վէ եախօտ պաշընա պիր թապանճա ճա սըգըլըր իսէ, հէր քէս պունուն սէպէպինի արար ։ Հալպու էկէր միւմքին օլուր իսէ, բօյլէ չիւպհէ վիրտիրմէմէքլիկէ չալըշ . . . անլատը՞ն մը ։

—Անլատըմ, վէ պու նասիհաթընտան իսթիֆատէ իթմէյէ չալըշաճաղըմ ։

—Էօյլէ իսէ, հայտէ արթըգ կիթ, վէ պիլմիշ օլ քի, սէն քէնտի թարաֆընտան չալըշըրքէն հայտէ, պէն տէ պօշ տուրմայաճաղըմ ։

—Նէ՞ եափաճագ սըն ։

—Սէնի իչին մուխաթարալը աթէշլէրտէն, եանի գօնթ տը Ժիւսագ իլէ Րընէ տը Րիէօտէն գուրթարմայա չալըշաճաղըմ ։

—Բէ՛րին, էկէր սէն պունու եաբար իսէն, վէ էկէր պէն տէ մուվաֆֆագ օլուր իսէմ, շիմտիլիք գուրթուլմուշ, վէ միւսթագպէլտէ հէր կիւնա մուխաթարատան խալի պուլունմուշ օլուրուզ ։

Կուլ թէպէսսիւմ իթտի ։ Բէժան տախի, պիր աղ էվվէլ տէրէճէյի նիհայէթէ մէյուսիյէթ իչինտէ օլտուղունու ունութարագ, կիւլմէքտէ իտի ։

Լիւք, գըրմըզը էլպիսէյի մուֆարագաթ իթթի, պէյլիգլէրին պուլունտուղու մահալլէ կիթթի, վէ Մալօեա, եէնիտէն Բլոա Րօայեալա կիտէրէք, մարքի տը լա Թուր-Լանտրինին խարէքեաթընտան, էֆէնտիսինին նէ թարաֆա պուլունտուղունու, վէ սահիհէն նէ վագըթ ալտէթ իտէճէկինի սուալ իթմէսինի էմր էյլէտիկտէն սօնրա, քէնտիսի Սէնթ-Ժէրմէն տաղընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու ։

Օլ կիւնիւ Լիւք, Սիմէօն գօնաղընտա աքշամ թաամը իտիպ, թաամտան սօնրա տախի պիր խայլի միւտտէթ օտասընտա գալտը, վէ պու միւնասէպէթլէ տիւշիւնմէկէ տալտը, վէ քէնտիսի, ատը իչին բէքսմինին կէլէճէք հաֆթա սօնունա, ղալէպ սաֆի սուրէթտէ, վէ պիր ճիզի մըգտար թէպտիլ իտիլմիշ վէ սատըգ տօսթլար մուվաֆագաթէսինտէ իճրա խարիճինի գարարլաշտըրմըշլար ։

Բարիզին ազըլզատէկեան սընըֆընտան հիչ պիր քիմսէ, Ժանըն միւտտէթի մէջհուլէտէն պէրու նիշանլը օլտուղունու պիլմէզ տէյիլ իտի ։ Պու սէպէպտէն մէզպուրէնին պու քէրրէ պիր տիկէր քիմսէ իլէ պիրտէն թէզէվվիւճ իտէճէկինի էթրաֆա եայմամագ, Սիմէօն ֆամիլեարընա հէր հալտէ լազըմ իտի, նասըլ քի պու խուսուս Բէժանըն տախի իշինէ բէք այէտ եարար իտի ։

Պարօն տը Բէժան քէնտի խանէսինէ ալտէթ իթթիկինէ, Մալօ տախի մալիւմաթը միւքէմմէլէ թահսիլ իթմիշ իտի ։

Մալիւմաթը մէզպուրէյէ նազարէն, իհթիեար մարքինին օլ էմնատէ, Լիթամի եագընլարընտա քեային քէնտի սէյֆիեէսինտէ պուլունուպ, ֆէրտասը կիւն էօյլէտէն սօնրա, Բարիզէ վասըլ օլմագ իչին, եէվմի մէզքիւրտէ սապահլը սաաթ օնունտա բօսթա իլէ սէյֆիեէսինտէն հարէքէթ իտէճէկի, վէ պու եօլճուլուգ իչին րիֆագաթընտա եալընըզ պիր նէֆէր խըզմէթքեար կէօթիւրմիւշ օլտուղու անլաշըլըր ։

Պու մալիւմաթ, սուրէթի մէմ-

լունան միլլէթիմիզին պաշինա կէլմէքտէ տիրլէր, վէ էնգարէմիզ իսէ, խայլի սէնէտէն պէրու, աչըգտա, եանի առաջնորդսուզ գալմըշ տըր, վէ հալէա Բաթրիգխանէ ճանիպինտէն պիր առաջնորդ թայինինինէ հիմմէթ օլունմատըղընտան, միլլէթին զարար ու սէֆալէթինի մուճիպ օլմագտա օլան պիր թագըմ միւրթէքիպլէր, գօճուն քիւմէսի պէթինտա, քէնտի գուրտուլուգլարընը իճրա խէպլմէքտէ տիրլէր։ Աճապա՛ պունլար, տահա նէ՞ վագըթա գատար ճէզայի սէզալէրինի կէօրմէյէճէքլէր տիր. պու պապտէ իճապ իտէն միւթալաանըզըն արզ ու պէեանընա հիմմէթ իլէ, իշպու մէքթուպըմըզըն տախի, գազէթանըզըն սյնէն տէրճինի բէճա իտէրիզ։

1880 մարտ 12 ***

Սպարթա

Խուէֆ իտէրիզ քի, Թաշրալարտա պուլունան զէվալը խալգըմըզ, հալէա Իսթանպօլտան վէ Բաթրիգխանէտէն խըլահաթ, իճրաաթ, նիզամաթ, ռիգգաթ, իհթիմամ, նէզարէթ, աալէմէ վէ հագգանիյյէթ, վէ նիհայէթ միլլէթճէ լըյի.ք պէքլէմէքտէ տիրլէր, օ խաէ, նասըլ քի հէր վագըթ նիտա իթմէ.քտէյիզ, պալըգ պաշտան գօգ.մաշ տուր, հէր եէրտէն զիեատէ խըլահաթա վէ հիւսնի նիզամ վէ իճրաաթա միւհթաճ պուլունան եէր, պիննէֆս Իսթանպօլտա.քի խարէմիզ տիր, Բաթրիգխանէմիզ տիր վէ նիզամնամէմիզ տիր, լաքին, չի՛ ֆայտէ քի, պիզիմ պաղըրըտ պաղըրա սէսիմիզ թիւ.քէնտի, վէ եազա եազա գալէմիմիզ աշընտը խըտ տէ, հալէա վագիֆէսիզ էհալիմիզ իհմալ ույգուսունտան ուեանմատըգտան պաշգա, պիր Թարաֆտան տախի, իւքի իւչ սէնէտէն պէրու, խէեալամ էսրարէյյա մէճնու՛ն վէ մէֆթու՛ն օլմուշ պաշլատը. Նէման Ալլահ ուեանտըրսա։

ՊՐՈՒՍԱ ԷԷՆԻՇԷՀԻՐԻՆՏԷՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Խմբագիր,

Կը խնդրեմ որ սոյն յօդուածս Ձեր Մանզումէի Էֆքեար պատուական լրագրոյն մէջ հիւրընկալել բարեհաճիք, որուն միջոցաւ քաղաքիս Ս. Սահակեան վարժարանի վրայ սիրելի ազգայնոց փոքրիկ տեղեկութիւն մը տալ կը փափաքիմ. էֆէնտի, քաղաքիս Ս. Սահակեան վարժարանը մինչեւ 1878 ուսումնական ամսոյ սկիզբները ցաւալի վիճակի մը մէջ կը գտնուէր մերթ բացուելով եւ մերթ առանց դասատուի մնալուն գոցուելով՝ սակայն այժմ գոհութեամբ սրտի կը յայտնեմք որ ըստ բաւականին վերանորոգեալ վիճակի մէջ կը տեսնեմք զայն։ Այժմեան դասատու Արմաշու Ս. Ղեւոնդեանց վարժարանէն ելած Գարամուսալի Մէրտէկէօզ գիւղէն Գարեգին էֆ. Փափազեանն է, որ իւր ջանիւքը յայսօր վարժարանիս աշակերտ.ք ըստ բաւականին յառաջացած են ուսման մէջ մանաւանդ Քերականութեան, Թըւաբանութեան, Ազգային պատմութեան, եւ Աշխարհագրութեան մէջ։ Տէ՛ր, ուրախութ օր մ'էր քաղաքիս բնակչաց համար, ներկայ ամսոյս 16 կիւրակէ օրը՝ զի այն օր վարժարանին աշակերտաց քննութեան չքեղ հանդէսը կատարուեցաւ, յորում ներկայ էին քաղաքիս հայազգի աղայ.ք եւ քաղաքիս Մահմէտական երեւելի անձինք. սոյն հանդիսին կը նախագահէր, տեղւոյս հպատակաւէր Վսեմաշուք Գայիմագամ Ալի Րասիհ էֆէնտի, ներկայ էին նաեւ դատաւորն, եւ մալ միւտիւրիւ Հաճի էֆէնտի, եւ դրան պաշտօնեայ.ք առ հասարակ, բիւսիւմաթի եւ թէլէկրաֆի մէմուրները եւ դրագիր.ք, քննութիւնն սկըսաւ, եւ աչա այս ատ'ն զարմանքի մէջ մնացին բոլոր հանդիսական.ք՝ երբ տեսան որ աշակերտ.ք իւրեանց յուսացածէն աւելի յառաջացած են, եւ համարձակ պատասխաններ տալ սկսան, սոյն միջոցին Գայիմագամ պէյ, եւ մալ միւտիւր էֆէնտին ինչ ինչ հարցումներ ըրին աշակերտաց, եւ նոցա տուած օրինաւոր պատասխաններուն մեծապէս գոհ կըլլային։ Արդարեւ, խմբագիր Տէ՛ր, աշակերտաց իւրեանց փոքր հասակին, եւ ժամանակին նուազութեան համեմատ տուած պատասխանին գովութեան արժանի է, սոյն հանդիսին մէջ մանաւորապէս գովութեան արժանի է, աշակերտաց միոյն Յովսէփ Կ. Յովսէփեանի Տաճկերէն լեզուաւ վսեմ եւ սրտաշարժ ճառախօսութիւնը՝ յորում միաբանութենէ յառաջ եկած օգուտներն, եւ ուսման ու գիտութեան հարկաւորութիւնը կը հաստատէր։ Ի վերջոյ շնորհակալութիւն կը յայտնէր Վսեմաշուք Գայիմագամ պէյի առ հպատակս ցըցուցած սիրոյն փոխարէն։

Պ. Յովսէփի ճառախօսութիւնը ջերմ ներգործութիւն ընելով մեծ շնորհակալութեամբ ընդունեցաւ հանդիսականաց կողմէն։

Զմոռնամ ըսելու աստանօր որ պատրաստուած պարգեւներն, Մեծապատիւ Տեղակալն վսեմ եւ գորովալից յորդորականներով՝ իւր ձեռօք աշակերտացնուիրելով՝ կնքեց կատարուած հանդէսը։

Կը յուսամ որ անկիւն մը շնորհել չէք զլանար . . . ։

Մնամ խորին յարգանօ.ք
Արբ...է Ղ...կ...եան
Պ...ե.է

1880 մարտ 22

Էէնիշէհիր–Պրուսայու

Զաթէն եիկիրմի սէնէտէն պէրու, մէքթէ՛պ, մէքթէ՛պ, տէյի նիտա իթմէ.քլիկի քէնտիմիզէ պիր մազուխա վէ պիր մէսլէ.ք իթթիխազ իթթիխիմիզտէն, պիթթապի պէօյլէ մէքթէպ հավատիսլէրի պատգճա մէմնուն ու մէսրուր օլմագտա, վէ նէշր ու պէեանընա միւսարաաթ իթմէ.քտէյիզ, իմտի, Պուրսա Էէնիշէհիրի էհալիսինի, չու զայրէթլէրինտէն տօլայը թէպրիգ իտէրէ.ք, այնի չէվգ ու զայրէթտէ տէվամ ու իգտամա հիմմէթլէրինի նասիհաթ իտէրիզ։

ԱԶԳ. ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Ըստ նախընթաց հրատարակութեան, այսօր քուէարկութիւնն ու քուէհամարի գործողութիւն.ք կատարուելով հետեւեալ արդիւնքն ունեցաւ եւ բացարձակ առաւելութեամբ.

Մեծ. էֆէնտի.ք	Քուէ
Աւետիս Այլըճեան	133
Արթին Նեվրուզ	120
Մարգար Ոնճեան	111
Կարապետ Քաղաղեան	109
Յովհաննէս Եսաեան	108
Վիչէն Թիւլպէնտճեան	101
Կարապետ Աւետիսեան	80

Թաղական խորհրդոյ անդամ ընտրուեցան։

Ըստ որում խորհրդոյ անդամոց ամբողջական թիւը ինն է կը բաղկանայ եւ երկու անդամ կը պակսի ընտրուելու.

Համեմատական քուէ ստացողներէն հետեւեալ երկպատիկ ցանկը պատրաստուեցաւ, որ.ք են՝

Մեծ. էֆէնտի.ք	Քուէ
Գրիգոր Սէլիմիէճեան	58
Մանուկ Ալանեան	51
Յակոբ Աճառեան	51
Խաչիկ Պիւլպիւլեան	47

Ընտրող.ք՝ պարտաւորեալ են վերոյգրեալներէն միայն երկու.քին քուէ տալ, որոյ քուէարկութիւնը որոշուած էր կատարուիլ յառաջիկայ կիւրակէ մարտ 30, որ տեղի պիտի ունենայ առաւօտեան ժամը մէկէն մինչեւ 5 թաղիս խորհրդարանին մէջ, եւ յետ այնու անմիջապէս քուէհամարի գործողութեան պիտի ձեռնարկուի։

Ուրիշեալ ժամէն ետեւ եկած քուէներն անընդունելի են.

Թղթատարի պէս ծրարով եկած քուէներն անընդունելի են։

Ընտրող.ք պէտ.ք է քուէնին անձամբ բերեն 'ի խորհրդարան, եթէ բանաւոր պատճառաւ չ'կրնան բերել, պարտին ըստ ընտրական հրահանգի իրենց քուէթուղթը հաւատարիմ անձի մը միջոցաւ ղրկել առ նախագահն ուղղեալ յատուկ նամակաւ։

Ուստի, ներկայիւս կը հրաւիրեմ.ք Մեծ. Թաղ. ընտրողս Բերայի, որ բարեհաճին առանց զանցառութեան իրենց այս ազգային նուիրական պարտաւորութիւն կատարել քուէարկութեան մասնակցելով։

Թաղ. խորհ. Բերա 23 մարտ 1880
Մնամ աղօթարար
Նախ. Ընտր. ժողովոյ
Ներսէս Վարդ. Ա...եան
Բ. Բերա

ՆԷՎԻՅԷ

Բրէնս Բօժարս.քի նամ Րուս ղըրհլըղընը Բիրէա լիմանընա կէլտիյի Աթինա ղազէթալարընտա օգունմուշ տուր։

—Րուսիա խիրէյրաթօրու հազրէթլէրինին գըշլըգ սարայընը մուհաֆազասը ֆէվգելատէ սուրէթտէ թահթը տըգգաթա ալընարագ, թէտպիրի իհթիեաթքեարանէտէ պուլընըլմասը րէժմէն լյան օլընըպ, սարայը մէգ.քիւրըն հէր գաթը, խասսա օլտուսու զապիթանը էֆրատընա հէվալէ օլընարագ, պունլար, խըսամէթտէ պուլընանլարըն քեաֆֆէսինի պիլէճէ.քլէրի կիպի, սարայըն իչինտէ կէօրտիւ.քլէրի եապանճըլարը պիլա ըսուլ ալըղ ու թէվգըֆ իտէճէ.քլէրի Էւրօբա ղազէթալարընտա օգունմուշ տուր։

—Սիպիրեասա նէշր օլընան Էնիս ղազէթասընըն գավլինճէ, պու սէնէ Սիպիրեասա գըշ բէ.ք շիտտէթլի օլուպ, սօղուգ, 25 տէրէճէտէն աշաղը ինմէմիշ տիր։

Յանվարըն 22 ինճի կիւնիւ սօուղուն տէրէճէսի 36 ը կէչմիշ տիր։

—Րումանիա հիւքիւմէթի, Լօնտրատա տէվլէթլէր պէյնինտէ ալտ օլընան թէլէկրաֆ մուահէտէսինէ մուվաֆագաթ էյլէտիկինի մարտ 30 տա րէսմէն տէվլէթլէրէ պիլտիրմիշ տիր։

—Կէչէն սօն պահար էմնարընտա Ուչէթա գապիլէսի, պիր Փրանսըզ աս.քէրինի գաթլ իտիպ, պունտան տօլայը հէնուզ Թարզիլէյի լազըմէյի իժա իթմիշ օլմատըղընտան, սինօրտա 2,000 Թունուս սիւարիսի իլէ 2,000 բիատէ աս.քէրինտէն միւրէ.քքէպ պիր ֆըրգա թէճէմմիւ էյլէմիշ վէ տիկէր թարաֆտան Ճէզայիր՝ սինօրընտա պիր միւֆրէզէ Փրանսըզ աս.քէրի թօփլանմըշ տըր։

—Բարիստէ Միսահաթ բաշա հազրէթլէրինին հիմմէթի իլէ քիւչաւ օլընմըշ օլան մէքթէպտէ թահսիլի ուլում ու ֆիւնուն էյլէմիշ օլան իւքի Պուլղար աէլիգանլըը կէչէն նոյեմբէր այընտա չէհրը մէգ.քիւրտէ պիր գուեուտճընըն տիւ.քքեանընտան 40—50 պին ֆրանգլըգ միւճէվհէրաթ սիրգաթ իթմիշ օլտուգլարընտան կէչէնտէ մուհաքէմէէ չէքիլմիշ իքիսի տէ օն պէշէր սէնէ միւտտէթլէ քիւրէքէ հիւքմ օլընմըշլար տըր։

նուննէտէ օլտուղունտան, Քէրժան ֆէրտասը կիւն իչին լազըմ կէլէն բըյնըրը հազըրլատը, վէ ֆէրտասը սապահ էրքէն քէնտիսինի ուեանտըրմալարընը թավսիեէ իտէրէ.ք, եաթաղընա կիրտի, վէ տէրհալ ուեուեուպ, րիւեասընտա տախի պիր գօշյա վէ միւ.քէմմէլ մուվաֆֆագըյէթէ նայիլ օլտուղունու կէօրտիւ։

Սապահ օլուր օլմազ, Մալօ էֆէնտիսինին օտասընա կիրիպ, ալտըղը էմր մուճիպինճէ մէրգումու ուեանտըրտը։

Պարօն տը Քէրժան տէրտագ.պ իւ.քի պէյկիր հազըրլամասընը, վէ քէնտիսի տէ պինիլի.քտէ կէյմէ.ք իւզրէ հազըր պուլունմասընը մէրգում խըզմէթ.քեարա էմր էյլէտի.քտէն սօնրա, թուալէթինի եաբտը, վէ մալիւմիւմիզ օլան, վէ տէրունինտէ, ժէնէրալ իսնիֆօրմասընտան թա համմալ էյլախտէսինէ գատար միւթէեատտի վէ ընվայի էսվապլար մէվճուտ պուլունան պիր օտանըն գաբուսունու աչտը, վէ օրատա օն սէ.քիզինճի աստըն սէյյիտէրինէ մախսուս պիր էլպիսէ, վէ ուզուն պիր ճիզմէ կիյինիպ, պէլինէ տախի մէշինտէն պիր գուշագ պաղլատը։

Պունլարը եարտըգտան սօնրա, Քէրժան, քէնտի եաթագ օտասընա չըգտը, վէ եէտինէ պիր մըգտար պիթուն վէ պիր գաչ տանէ թապանճա ալտըգտան սօնրա, պիր բարչա սօղուգ հաշլամա եէտի, վէ պիր պարտագ տախի Իսբանիա շարաբը իչէրէ.ք, աշաղը էնտի։

Մալօ պու արալըգ, իքի պէյկիրլէրի թըմթարագ, հազըրլատէ պէ.քլէմէ.քտէ իտի։ Պէօյլէճէ պունլար իքիսի պէյկիրլէրէ սիւար օլարագ, Օրլէան սօգագը թարաֆընտա վագը թէնհա վէ խալի սօգագլարտան կէչմէեէ պաշլատըլար։

Օլ էսնատէ Բարիզտէն էթամըն գատար իւչ մէնզիլ օլուպ, պիրինճիսի Աթիս—Մօնս, իքինճիսի Սէն—Միշէլտէ, վէ իւչիւնճիւսիւ Պուրսայտա իտի։

Պարօն իլէ Մալօ, զահէքթ սիւրաթլէ ախլարընը իլէրի սիւրիպ, Աթիս—Մօնս մէնզիլինտէ տուրմագսըզըն, մէգ.քիւր մէնզիլի կէչտիլէր, վէ սապահըն սաաթ օնունտա պիր աղ էվվէլ, Սէն—Միշէլին եարըմ ֆարսախ պէրիսինէ վասըլ օլտուլար։

Օրատա, եօլուն քէնարը իւզէրինտէ, վագըթիլէ մամուրա օլուպ, շիմտի խաէ պիր խալլի զէմանտան պէրու մէթրուգ օլարագ, էսքի պիր պինա պուլունմագտա իտի։ Պու պինանըն չաթըրը հէման եըգըլմագ տէրէճէսինէ կէլիպ, գաբուսու եօգ իտի, վէ էչլըի իւզէրինէ պագը չալը չըրբըլար պիւյիւմիւշ օլտուղու կիպի, իչէրիսինտէ տախի պագը սարմաշըգ ֆիտանլարը պիւեիւմիւշ իտի։

Էթամըտան կէլիր.քէն, պիր թէբէճի.ք իւզէրինտէ մէվգու օլան մէգ.քիւր մամուրա ոլ թարաֆտա գալըբ, սաղ թարաֆտա իսէ, ըըբդ էյլի անտագ տէրինլիկինտէ սարբ պիր տէրէճի.ք վար իտի։

Նասըլ.քի Պարմէն, Պըըթմանեատա Վալ օ Ֆէ տէնիլէն մահէլլէտ էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրմէ.քլէ, պուլընտուղու մահէլլին էհէմմիեէթինի, վէ պունտան խըթիֆատէ իտիլէճէ.ք նէթիճէյի անլատը իսէ, էօյլէ տէ Քէրժան, պիր պաղըշա, պուլունտուղու մահէլլին էհէմմիեէթինի անլատը։

Պինաալէրին ատըմը, մէգ.քիւր էսկի մանտարանըն գարշըընտա տուրտուրուպ, աշաղը էնտի, վէ մէֆըլէրի.քարարընա տախի աշաղը էնմէսինի էմր էյլէտի։ Պատէհու քէլամա աչագ պիլէյ,

—Մա՛լօ, տէտի, մէգ.քիւր գուլիպէյի կէօտիւրէրէ.ք, սէն պէյկիրլէր իլէ պիրլի.քտէ շու գուլիպէէէ կիր։

—Բէ.ք իյի, էֆէնտիմ, լա.քին իչէրի կիրտի.քտէն սօնրա, նէ՞ եաբաճաղըմ։

—Բիւնէէէ կէօրիւնմէյիպ, պանա պէքլէէէճէ.քսին։

—Խայլի վագըթ մը։

—Պու սիւալինէ ճէվապ վիրէմէմ, զիրա պէնիմ միւտտէթի ղըյապըպէթիմ, քէնտի միւրատըմըան զիեատէ, Մ. մար.քի տը լա Թուր-Լանտրինին միւրատընտան միւթէվագըֆ տըր։ Պունունլա պէրապէր զանն իթմէմ.քի չօգ պէ.քլէէէսին, վէ չունքի սանա թավսիեէ իտէրիմ.քի, պիր բօսթա արապասը էթամբտան կէլիր, Բարիզէ տօղրու կիթմէ.քտէ օլուր, վէ պու գուլիպէնին էօնիւնտէն կէչէր իսէ, սէ.յիրինէ իյիճէ տիգգաթ իտէսին։

—Բէ.ք իյի, էֆէնտիմ, տէեէու ճէվապ վէրտի Մալօ, մէգ.քիւր թավսիեէնին էհէմմիեէթինի անլաեարագ։

Քէրժան թէպտիլի լիպաս խըթմի, վէ մանթօսունա լաքըրգ.յա սարըլըպ, եաեան սուրէթտէ Սէն—Միշէլ թարաֆընա տօղրու կիթմէեէ պաշլատը։

5

ՍԷՆ-ՄԻՇԷԼ ՄԷՆԶԻԼԻ

Սէն—Միշէլ, էհէմմիեէթսիզ, ֆագաթ տիւ.քիւշա պիր մէվգի իւզէրինտէ վագը պիր գարիէ օլուպ, պու գարիէ թա իւչ պահարտա, միւ.քէլլէֆ ճէվիզ աղաճլարընը սըգ եափրագլարը.յա թէզեին իտիլիր իտի։ Պէյկիրլէրին մէնզիլի, Բարիս թարաֆընտա վէ ճատտէյի քէպիր իւզէրինտէ էն սօն էվ օլուպ, խանէյի մէգ.քիւր խաէ, հէմ չիֆթլի.ք, հէմ խան մագամընտա օլտուղու հալտէ, քէնտիսինի պուլտայ անպարլարը, ախըրլարը, վէ սայիր էպնիեէսինին արա եէրլէրտէ եալընըզճա պիր պինա իտի։ Պինանը մէզզուրըն վասի պաչչէսի տէրունինտէ պիր թագըմ մէյվէ աղաճլարը տիքիլմիշ, վէ էթրաֆը տայիմա եէշիլ օլան բունար աղաճլարընըն եափրագ վէ տալլարընտան էօրիւլիւ պիր չիթ իլէ իհաթա իտիլմիշ օլտուղու թագտիրտէ, թագրիպա իքի իւչ եիւզ սաըմ իւզէրինտէ, եօլու պօյտան պօսա թութմուշ իտի։ Պաղչէնին ուճունտա տըը ըընկիլի քիւչիւ.ք պիր գաբու պուլունուպ, պու գաբուտան ճատտէյի քէպիրէ չըգըլըր իտի։

Պարօն մէգ.քիւր տըը ըընկլի գաբունուն էօնիւնտէն կէչտիկի սըրատա, չիթին արգասընտա, պիրի էր.քէ.ք վէ տիկէրի գատըն օլարագ, իքի կէնճ սէվտա իչինտէ իտի։

Քէրժան, սըրը պիր չէյ հէր նէ տախի օլսա, անը տինլէմէ.քլի.ք ֆայտէտէն խալի օլմատըղընը, վէ պիր պօշ պօղազըլըգտան տայիմա խըթիֆատէ խըլլէճէկինի զանն իտէնլէրտէն օլտուղունտան, մէգ.քիւր սէվտակէրի իչլիտիր իշիթմէ.գ տուրտու վէ տինլէմէեէ պաշլատը։ Հալ պու.քի մէրգումուն իշիթտիկի սէօզլէրին քէնտիսինէ չօգլուգ էհէմմիեէթի եօգ իտի։ Ճէօյլէ.քի մէգ.քիւր մուհավէրէ, մաշուգ վէ մաշուգէ պէյնինտէ իտիլէն պիր մուհարազանըն խիթամը օլուպ, էր.քէ.ք տէլիգանլը, քէնտինին պիր թագըմ ճիվէլէրի իլէ քէնտիսինի մէյլուս գըլտըղընտան, վէ բագիպի ժան-Լուիյի հիւսնի սուրէթտէ գապուլ իթտիկինտէն տօլայը, կէնճ գըզը թաղիրլէմէ.քտէ վէ իլ.ք բաղլըը բա-

ԻԼԱՆԱԹ

ՄԻՒՆԹԷԽԻՊԱԹ ԻՒԼ ԷՇԱՐԸ ՊԷՐԿԻՒԶԻՏԷ

—

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ՔԵՐԹՈՒԱԾՔ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՔ

Հանդերձ կարեւոր գիտելեօք և բառից ծանօթութեամբ.

ՄԻՀՐԱՆ Գ. ԱՐԱՊԱՃԵԱՆԸՆ

Մարիֆէթիյլէ ճէմ ու թէրթիպ օլունմուշ տուր

ՃԻԼՏԻ ԷՎՎԷԼ

Նիւզ ալթմըշ սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ, վէ էնվայի Թիւրքճէ չէվիրլէր մինաէրիճ պուլունան պու բիսալէ, քիթապճըլարտա պուլունմագտա, վէ պիրէր չէյրէք մէճիտիյէյէ սաթըլմագտա տըր։

— —

ՖՈՆԴԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱՍԿՕՊԷ

ՊԱՐՕՆ ԼԸ ԳՕԳԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

Մ[illegible] Կ. Խ[illegible]

Նախկին աչակերտ Կայս. վարժարանի

20Ն ԱՌ

Մկրտիչ Էֆէնտի Մ[illegible]

Ֆռանսայի արդի հռչակաւոր վիպասան Ֆօրգինէ տիւ Պուասկօպէի սոյն պատմ.քոյ կարգի հետաքրքրաշարժ վիպասանութեան, որ գատողական ամենաերևելի խնդրով մը կըցըրագի, Ա. մասն 'ի լոյս ընծայուած է ու կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, ու կամուրջին գլուխը Ջրավաճառ Պօղոս աղայի խանութն 'ի գին մէկ քառորդ մէճիտ։

Այս ամենասքանչելի գործին միւս մասերը հետզհետէ պիտի հրատարակուին սուղ ժամանակի մէջ։

— —

ԸՆԹԱՑՔ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐՒՈՅ ՀԱՄԱՐ

Աշխատասիրեաց

Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

Նախկին ուսուցիչ Սահակեան վարժարանի

112 երեսէ բաղկացեալ սոյն դասագիրքը Գալիոյի հռչակաւոր մանկավարժուհի Տիկին Բաբ Քարբանթիէի հետեւողութեամբ պատրաստուած և Պ. Բարալի, ուրիշ նշանաւոր մանկավարժի մը, բովանդակ խնդիրներովը ճոխացեալ ըլլալով, կը ծախուի գլխաւորաբար Ս. Գալաթեան վարժարանը, Եէնի ճամի Չիլինկիրլէր ճարշըսի թիւ 2, և բոլոր Հայ գրավաճառաց քով. գին 100 փարա։

Պու կիւզէլ աէրը քիթապը, հէր չիւբհէսիզ եօգտուր քի չօգ մէքթէպլէրլիմիզտէն գապուլ օլունաջագ, Սուրէնեան մէքթէպի մէյվէսի պուլունան միւէլլիֆ էֆէնտի, կէնճ չայըշգան թէշվիք դըլընըր։

ԱԼԼԱ ՍԷԼԱՆԻՔ ՇԱՐԱՔԸ

Իսթանպօլտա Նիւմիւնէ գարշըսընտա վագը Արրաճը խանընտա, ալէա Սէլանիք ագասընթօս չարաքլարը սաթըլմագտա տըր։

—

ԲՆՆԱԿԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Ըստ Նորագոյն Պատմական, Լեզուաբանական և Բանասիրական տեղեկութեանց

Յ. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆԻ

—

ՄԱՍՆ Ա.

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

1880

Ինչպէս որ անունէն կիմացուի թէ այս՝ չափ զարտուր Հայոց պատմութեան վրայ քննութեան երկոց ամեն գրագիտի գործ չէ. իր անուան սակ գործոյն ամենածանր աշխատութիւնը կը տեսնուի. սասանկ գործի կամ աշխատութեան մը չտեսնուր անհամբեր կսպասէին և ամեն ժամանակ գրուած սուսց գլխելով կը հարցունէին թէ Ա. Գարագաշեանի Քննական Հայոց Պատմութիւնը երբ՞ պիտի ելլէ. արդ՞ Արգահեղինակը խնդրէ՝ որ ժողովրդեան փափաքածը իրենց տալու համար ազգաբարբեր ճռոյն ամենածանր աշխատութեան ա-

թաջին մասը ելլէ 'ի գին մէկ արժաթ մէճիտի. կեդրոնատեղին է Յ. Գալֆեան գրավաճառանոցները Զագմագճըլար փողոց. թիւ 29 և Քիւբքճի խան վարի յարկ թիւ 23 և ուրիշ Հայ գրավաճառաց քով։

CAPSULES AU MATICO

DE GRIMAULT &Co.

Բարիստէ վագը Վիվիէն սօգագընտա 8 նիւմէրօլու մաղազատա մուգիմ էճզաճը Կրիմօ վէ Գումփանեասընըն, Մաթիգօ ադաճը եաբրագընտան թէրթիպ իթմիշ օլտուգու հապլարը։

Պու հապլար, պէլ սօուգլուգունա բէք ֆայիտէլի օլուպ, վէ իչինտէ սուլու Գօփահիւ պուլունան հապլարտան պէտասիլէ գուհորա կէլտիկի կիպի, միտէյէ տալա եօրկունլուգ վիրմէզ։

FER DU Dʀ GIRARD

Տօգթօր Ժիրարըն իչլու չէլիկի հագգընտա, հէքիմլիք ագատէմեասը թարաֆընտան կիւզէլ պիր բաբօրթօ իթտա գըլընմըշ տըր։

Գանսըզլըգըն տէֆի իչին, միւլայիմլիք վիրմէ վէ եախօտ իչէրլէյի թէմիզլէյիճի մուալիճէլէր իթմիմալ իտէնլէր, տօգթօր Ժիրարըն չէլիկինի գուլլանըրգլարընտա, անինտէ ֆայտէսինի կէօրիւրլէր, հաթթա պու չէլիք զանը տախի չօղալթըրըր։ Մէզքիւր մուալիճէ, մետէսըը տախի բէք ֆայտէլի օլտուգու կիպի, բէնկսիզլիկի, վէ գանըզլըզը, վէ գանզայիֆլիկինի, վէ զատընլարը մախսուս օլան, վէ Լէօքօրէ վէ եախօտ Ֆլէօր պլանշ թապիր օլունան խաստալըգը, վէ մատէ աղրըսընը, վէ գուվվէթսիզլիկի, վէ գատընլարըն ատէթինին նիզամըզ սուրէթտէ վուգու պուլմասընըն տէֆ իտէր։

Սաթըլըր ալէօլիւք էճզախանէլէրտէ։

—

Զինիկեանէ Դըգընըն ճիւիչինէսի ճիւլի հէզմըշ օլուպ, վէ թէքմիլ թագըմ կէրէք մաթպաադըգտա վէ կէրէք քիթապճըլարտա սաթըլմագտա օլտուգունտան, վէ մէզքիւր քիթապը օգուեանլարըն քեաֆֆէսի տախի թէլէֆֆիւզ իտէբէք մէճպուր գալմագտա պուլունտուգլարընտան, կիւզէլ բոման օգումագ արզու իտէնլէրին, իչթիրայէ հիմմէթլէրինի արզու վէ ատէֆ իտէրիզ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

Հատընտիր ընթերցուածք, Ազգային և օտար մատենագիրներէ քաղուած ընտանեաց և դպրոցաց համար.

—o—

ՄՇԱԿ

Վարժարանաց յառաջադէմ աշակերտներուն և սա հասարակ ուսումնասէր անձանց համար կրնայ լաւագոյն ընթերցման գիրքն համարուիլ այս հատընտիրն որ կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։

Գին 2 դահեկան արծաթ

Պու բիսալէճիքտէն հէրքեսին պիրէր թանէ ալըբագ, զայրէթքէշլի պուլունան տէլիֆ-ընլըքը թէշվիգ հիմմէթլէրինի արզու վէ րեճա իտէրիզ։

ԹԸՊԴԸ ԷԼՄԱՍԱ ՊԷՆԶԷՐ ԹԱՇԼԱՐ

Իշ պու թաշլար գիւեազէնիյլէ բարլագ օլուպ, սու կիպի պէրրագ վէ ասըլ էլմասըտան անճագ թէճրիւպէ իլէ թէֆրիգ օլունապիլիր։ Պէտէլինի աւըրգատան սօնրա, իւթէնէնէ, տօղրուտան տօղրուեա, կէօնտէրիւք վէ Նավլունընը թարաֆըմըզտան թէսվիյէ օլունմագ շարթըյլա իշ պու թաշլարըն կէօնտէրիրիզ։

18 գրամթը պիր ալթըն եիւզիւք 18 ֆրանգ.

18 գրամթը պիր չիֆթ քիւբէ 18 ֆրանգ տըր։

Պունլար թըպգը եօգրըբեասը բէնզէր կէօրինիւրլէր եիւզիւք վէ քիւբէ կիպի տիր։

60 սանթիմլիք բօստա փուլու մուգաբիլինտէ, իշ պու էլմասլարըն բէօռմըն ալպիւմինի կէօնտէրիրիզ։

Մէքթուպ եազմալար չու ատրէսէ մէքթուպ եազմալը տըրլար։

Jules Lutzé,
Paris, 16. Boulevard Voltaire.

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԵԱՆԳԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITICH AND MERCANTIL
INSURANCE COMPANY
ՆՕՐԹՀ ՊԸՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

Նու Լօնտրա վէ Էտինպուրկ Եանղըն սիկուրթա գումփանեասը

		Ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմայէ		2,000,000
Եօտէնմիշ սէրմայէ	350,000	
Եանղըն շիւպհէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	1,156,690	1,506,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի		976,119

NORTHERN
ASSURANC COMPANY
ՆՕՐԹՀԷՐՆ

Նու Լօնտրա Եանղըն վէ Հայաթ սիկուրթա գումփանեասը

		Ինկ. Լր.
Ասըլ սէրմայէ		3,000,000
Եօտէնմիշ սէրմայէ	150,000	
Եանղըն վէ Հայաթ շիւպհէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	525,000	675,000
1878 տէ սաֆի քեար		405,000

Սահիպ իմզա քէնտիսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումփանեալարընըն ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ աճէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանղընա վէ Հայաթ սիկուրթասը իչին չօգ գօլայլըգլար վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղլէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէզքիւր գումփանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թուլթուգլարը էպնիէլէրի, պէյնլէրինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր։ Եանղըն սիկուրթասը իչին վիրտիքլէրի գօլայլըգլար իլէ պիր չօգ իշ եափմագտա միւգթէտիր տիրլէր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօլտա վէ ճիվար չէհիր վէ քէօյլէրտէ եափիլէ սիկուրթաեա թուլթաճագ տըր։

Maritime Insurance Cie, Limited
of Liverpool
Capital £ 500,000

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՓ.

Սէրմայէ 500,000 Ինկ. լիր.

Սահիպի իմզա, վաբօր վէ եէլքէն կէմիլէրի վէ տէրունինտէքի էշեա վէ էմթիասը գայէթ ֆայտէլի շարթլարլա սիկուրթաեա թութմագ իչին էշպու գումփանեա թարաֆընտան բուխսաթ իւթիհսալ իլէմիշ տիր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալումաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Գալաթատա Գօմիսիօն խանը քէօշէպաշընտա տէմիր գէօրրիւէէ նաղըր օլան տոտաեա միւրաճաաթ իտմէլէրի։

Մէզքիւր Գումփանեալարըն աճէնթօսու
ՃՕՀՆ ՐԱՍԻԼ
Վէ սումուր ու մէսայիհինէ մէմուր ումումի
ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԷՐՈՐԵԱՆ

LA CENTRALE

ԼԱ ՍԱՆԹՐԱԼ

ԼԱ ՔԷՍ ՄԷՐԻՏԻՕՆԱԼ

Լ'ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

Մէզքիւր իւչ Ֆրանսըզ սիկուրթա գումփանեալարը, մուայեէն ֆիեաթլա աթէշէ գարշը սիկուրթա իտէրլէր։

Մաձէլը մէրքէզի, Բարիստէ Րիշլիէօ սօգագընտա 108 նիւմէրօտա տըր։

Մէզքիւր իւչ գումփանեալարըն, մէմալիքի Շահանէ իլէ Եունանիստանըն պաշ աճէնթօսը, Իսթանպօլտա մուգիմ ՖՕՐԹԻՒՆԷ ԺՈՒՐՏԱՆ տըր։

—

Թաֆսիլի մալումաթ ալմագ, վէ հարիգլէրին սիկուրթաեա վազ իթմէք իսթէեէնլէրին, Գալաթէօյ քէօփրիւսիւ գուրպինտէ Մէհէմմէտ Ալի փաշա խանընտա պաշ աճէնթալըխանէյէ, վէ Գալաթատա էսքի պօրսա գարշըսընտա մէմուրը մախսուսը միւսիւ Մարքիզիէ, վէ Ֆօնթուար Մարիթիմ, Մէյլիզին, Բրէվօլիանօ, վէ Սէքիւրիթէ նամըն տէօրթ Ֆրանսըզ սիկուրթա գումփանեալարը վէքէթէլէրին թէլլալը մախսուսը միւսիւ Տ. Գուրթէլլիէ միւրաճաաթ իտմէլիտիր։

COMPAGNIES ANONYMESFRANÇAISES

ՏԷՆԻԶՏԷ ՄԱԼ ՍԻԿՈՒՐԻԹԱ ԻՏԷՆ ԱՆՕՆԻՄ

ՖՐԱՆՍԸԶ ԳՈՒՄՓԱՆԵԱԼԱՐԸ

Իշ պու գումփանեալարտան Գէնէրալ Մարիթիմ 1857 տէ իհտաս օլունուպ, սէրմայէսի իւչ միլեօն ֆրանգ.
Մէլիւզին 1857 տէ իհտաս օլունուպ, սէրմայէսի իքի միլեօն ֆրանգ.
Բրէվօյանս 1869 տա իհտաս օլունուպ, սէրմայէսի իքի միլեօն ֆրանգ.
Սէքիւրիթէ 1836 տա իհտաս օլունուպ, սէրմայէսի պէշ բուչուգ միլեօն ֆրանգ տըր։

—

Պալէատէ իզահ օլունան տէնիզ սիկուրթասը գումփանեալարը, պիրլէշմիշ օլտուգլարընտան, վէ քէնտի իսթիհսալ ագճէլէրինին ճէսամէթի հասէպիլէ, գայէթ ֆայտէլի շարթլարլա սիկուրթա իտէր վէ թէէհհիւտը մուգթէմէլէ իթմա իտէպիլիրլէր։

ԽԻՒԼԱՍԱ

Սօն իւչ սէնէլէրին հասըլաթը

1876 տա հասըլ օլան քեար	684,266 ֆրանգ
1877 » » » »	371,547 »
1878 » » » »	347,256 »
Եէքիւնի քեար	1,403,169 »

1878 տէքէմպէր 31 տէ օլան պիլանչօ

Սէրմայէ	8,500,000 ֆրանգ
Թէմինաթ աըրգօնմուշ իհթիեաթ ագճէսի	1,763,566 »
Թէհլիքէնէ գարշըլըգ հըֆզ օլունմուշ ագճէ	1,823,314 »
Եէքիւն	12,086,880 »

Իսթանպօլ աճէնթօսու
Մ. Ժ. ԱԼՊԻՆԻ

Աճէնթախանէ, Գալաթա քէօփրիւսիւ գուրպինտէ Մէհէմմէտ Ալի փաշա խանընտա տըր։

Թէլլալը մախսուսը
Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լոնտրա 5 Ապրիլ	
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	99- 7/16
Եօհամը Ումումիէ ալըլտը	10- 1/16
" " գարանտը	10- 1/4
1865 Իսթիգրազը	11- 1/4
1869 "	10- 3/4
1871 "	67- 1/2
1872 (Պօն տիւ Թրէզօր)	18-
1873 "	10- 3/4
Օսմանլը Պանգասը	11- 1/4
Բուսիա իսթիգրազը 1873	87- 3/4
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	59- 1/2
" իմթիեազլը (չըմէնտը.)	88- 1/4
Տէվլէթը Ալիէնին 1877 իսթիգրազը	78- 1/2
Տիւրգ սանիէէ	69- 1/4
Մըսըրըն Բօչիլտ իսթիգրազը	88- 3/8
1877 Մասարիֆաթ եօհամը	88- 3/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	
Բարիս, 5 Ապրիլ	
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3%	83-25
" " 3% Ամօրթիսապլը	84- 87 1/2
" " 5%	118-67 1/2
Եօհամը Ումումիէ ալըլտը	10-30
" " գարանտը	10-40
1865 Իսթիգրազը	56-25
1869 "	53-75
1873 "	51-25
Բումէլի չըմէնտը. թահվիլա.	35-50
Օսմանլը Պանգասը	536-25
Գրէտի Լիօնէ	938-75
Բուս ֆօնտօսու 5% (1877	92- 9/16
Բուսիանըն Շարգ իսթիգրազը	61- 3/4
Իթալիա ֆօնտօսու	83-95
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	302-50
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	16- 3/4
Գամպիօ Լոնտրա իւզէրինէ	25-28
Բարիս, (Պուլվար) 5 Ապրիլ	
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 5%	118-70
Եօհամը Ումումիէ	10-40
Վիէննա, 5 Ապրիլ	
Լոնտրա իւզէրինէ գամպիօ	118-30
Բումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	16-25

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Եօհ. Ում. մարտ 25 ագշմ. գր.	11- 8
" " մարտ 26 սապ. աչ.	11- 7
" " Էն եիւքսէք	11-12
" " Էն աչագը	11- 7
" " Սաաթ 5 տէ	11-10
1863 Իսթիգ. (Մուլթօն) 6% ֆ.	-
1865 " " 6% ֆ.	-
1869 " (Բինար) 6% ֆ.	-
1872 " (Պօն տիւ Թրէզօր	-
1873 " (Բինար) 6% ֆ.	-
Բումէլի չըմէնտըֆէր	34- 3/8
Բէզօր [illegible]	05-
Հէվալէսիյէ [illegible]	15-
Ագչէ ֆայիզի %	09-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի Ժէնէրալ 6%	-
Սօսիէթէ Ժէն 6%	-
Իսթանպօլ Պանգասը	-
Սօսիէթէ Օթօման	-
Թրամվայ 5%	-
Լավրիօմ (մատէն)	-

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 գրուշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110-04
Ֆրանսըզ ալթունու	87-33
Բօյ	99-14
Գրիմիգ ալթունու	51-16
Պէեազ մէճիտիյէ	107-05
Մէճիտիյէ	215-
Պէշլիք	290-
Պագըր	585-
Գարպօն գայիմէսի գաիմէ	8-52

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	940-
Էն աչագը	925-
Սաաթ 5 տէ	930-